

“Yaratıcılığın Ufkuna Yelken Aç”

Mucit: Dr. Spencer Silver

Tarih: 1974

Kaza: Kutsal bir ilham ve hatalı üretim...

"3M" bilim adamlarından Dr. Spencer Silver, 1970'lerin başlarında dayanıksız yapıştırıcıyı bulduğunda, bunu işe yaramaz bir buluş olarak değerlendirmişti.

Bundan yıllar sonra, meslektaşı Art Fry, bir kilisede ilahi kitabındaki ayraçın bir türlü istediği yerde durmaması üzerine oldukça sinirlendi. Anlamsız vaazlardan mı yoksa kutsal bir ilhamdan mı bilinmez, kafasını bu konuya yormaya başladı ve birden aklına meslektaşının işe yaramayan buluşu geliverdi.

Bu sayede ayraçın kitaba yapışmasını sağlayacak, ancak çıkarttığı da kitaba zarar gelmeyecekti. Post-it kağıdı tabii ki bir gecelik başarının ürünü değil... 3M'in ortaya attığı bu örnek, büro malzemeleri içinde vazgeçilmezler arasında yerini aldı.

Değerli Velilerimiz,

Çocuklarımızı neden eğitiyoruz veya eğitim sonunda nereye ulaşmak istiyoruz? Çocuklarımızı neye hazırlıyoruz? Çocuklarımızı 21. yüzyıl dünyasına hazırlıyorsak nasıl bir eğitimle bunu yapabiliriz İsterseniz öncelikle gelecek çağ nasıl insanların çağı olacak, eğer bu çağa çocuklarımızı hazırlıyorsak hangi becerileri kazandırmak gerekiyor sorusuna yanıt aramak istedik.

Eğitim bilimciler bu becerilere "**21.yy becerileri**" adını veriyor. Bu beceriler; İletişim Becerisi- doğru iletişim kurabilme, iletişim araçlarını ve teknolojiyi kullanarak öğrenmeyi etkinleştirme ve güncelleştirmeyi sağlama. Eleştirel Düşünme ve Sistemleri Düşünme- Bir şeyi anlamaya çalışırken mantıklı akıl yürütme ve zor

seçimleri yapma; sistemler arasındaki ilişkileri anlama. seçimleri yapma; sistemler arasındaki ilişkileri anlama. Bilgi ve Medya Okur Yazarlığı- Farklı şekil ve ortamlardaki bilgiyi çözümlenme, erişme, kullanma, uyarılma, değerlendirme ve yaratma.

İşbirliği Becerisi- Takım çalışması ve liderlik gösterme; farklı rol ve sorumluluklara uyum gösterme; başkaları ile verimli çalışma; kendini başkalarının yerine koyma; değişik farklılıklara saygı gösterme Problemi Tanımlama, Formüle Etme ve Çözme yeteneği Öz-Yönelim- Kendi anlama ve öğrenme ihtiyaçlarını takip etme; uygun kaynakları belirleme; öğrenmeyi bir alandan bir başka alana aktarma.

Sosyal Sorumluluk- Başkalarının ilgi ve haklarını akılda tutarak sorumlu davranma; kişisel, iş ve topluma açık alanlarda etik davranışlar sergileme. Sorumluluk ve Uyarlanabilirlik - Kişisel, iş ve topluma açık alanlarda bireysel sorumluluğun ve esnekliğin yerine getirilmesi; kişinin kendisi ve başkaları için yüksek standartlar ve amaçlar belirleyip bunlara ulaşması; belirsizlikle başa çıkabilme

Yaratıcılık ve Entelektüel Merak- Yeni fikirler geliştirmek, uygulamak ve başkaları ile paylaşmak; yeni ve farklı perspektiflere açık olmak istekli olmak.

Günümüzün öğrencileri, anne ve babalarınınkin'den çok daha farklı bir kariyer dünyasına katılacaklar. Bu amaçla da birden çok alanda faaliyet gösteren ve bir yandan **hızla gelişen teknolojileri** kullanarak **hızla değişen iş ortamlarına** yaratıcı bir açıdan yanıt verebilirken, öte yandan da dünyayı önemli ölçüde etkileyen **karmaşık ve önemli sorunları çözmek için** genellikle **global düşünen ekiplerde çalışabilir** yapıda olmalıdırlar.

Bizler de, bu ayki bültenimizde 'Yaratıcılık' değerinin bir kez daha altını çizmek istedik. Ayrıca, öğrencilerimizin, kişisel yaratıcılıklarını keşfetmelerine olanak sağlamak; ekip arkadaşlarının potansiyellerini ortaya çıkarma hususunda ustalaşmak; konulara farklı bakış açıları çözümler üretme becerisi edinmek; farklı düşünme kalıplarını keşfetmek; yeni fikirleri kolay üretebilmek ile ilgili edinim sağlamak amacıyla, bu ay okul tamamımız da yaratıcılık olarak işlenmektedir.

Tüm derslerin işlenişinde (Fizik, Kimya, İngilizce, Türkçe vb.) yaratıcı düşünme becerilerini geliştiren yaratıcı soru kalıpları, etkinlikler ve yöntemler kullanıyoruz. Ayrıca ders dışında düzenlenen etkinlikler, organizasyonlar, ulusal ve uluslararası organizasyonların içeriğinde hep yaratıcı buluş, düşünce ve fikirler var. Üretilmiş bu fikirlerle yaratılan projeler bazen çocuklarımızın gelecek kariyerleri için daha anlamlı oluyor. Örneğin; 9.sınıfta yapılan bir proje, 12.sınıfın sonunda yapılan tercihlerde ek puan ya da yurtdışı üniversite başvurularında fark yaratmaktadır.

Bu sene TÜBİTAK projelerimizi ; biyoloji dalında "Sağlıklı Bir Yaşam İçin Bakteriyel Selüloz" , Matematik "Dalında İzogonal Doğrular ve İzogonal Eşlenik", "Eşitsizliklere Geometrik Yaklaşım" iki proje ile, Coğrafya alanında "Kuzey İzmir'de Çevre Düzeni Planlamalarının ve Arazi Yetenek Sınıflandırılmasının İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma" adlı projeler oluşturmaktadır.

Öğrencilerimizin görev aldığı bilim ve fen projeleri, onların yaratıcılıklarını en aktif kullandıkları etkinliklerdendir. **Günümüz kariyer dünyası**, hangi meslekte olursa olsun, yaratıcılığı aktif kullanmayı şart koşuyor.

Reklamcılar Derneği tarafından düzenlenen, Türkiye'nin ilk yaratıcılık yarışması Kristal Elma bu yıl reklamcılık sektörün yaşadığı değişime paralel olarak yenilenecek 4 günlük bir festivale dönüşüyor.

25. Kristal Elma Yaratıcılık Festivali 4 gün boyunca reklam, pazarlama, medya ve iletişim endüstrisinin tüm paydaşlarını bir araya getiriyor.

Okul meclisi seçimlerinde, öğrencilerimiz, takımlarının slogan ve afişlerini yaratıcılıklarını kullanarak hazırlıyorlar.

Ders içinde yapılan akademik çalışmalarda, öğrencilerimizin grup çalışmaları içinde değişik fikirler üretmelerine, olaylara farklı açıdan bakabilmelerine ve özgün çözümler üretmelerine olanak tanıyoruz.

Öğrencilerimizin kendi emekleri ile hazırladıkları 'İMZA BİZ' dergisinde ' sanattan bilime' yaratıcı yazıları ile karşılaşabilirsiniz.

Okulumuzda açılan kulüpler, çocuklarımızın yaratıcılıklarını destekliyor. Onlara yaratıcılığın hayatın bir parçası olduğunu ve herkesin içinde yaratıcılık yeteneğine sahip olduğunu ve bu yeteneğin geliştirilebileceğini gösteriyor. Yıl sonunda yapılan 'Steps of notes', 'Tiyatro Gecemiz' ve benzeri öğrenci performansları bunların sadece birkaç örneğidir.

Einstein ve Şoförü

Hakkında çok şeyler duyduğumuz ve okuduğumuz Einstein'ın; çocukluğunda çok başarısız bir öğrenci olduğunu okuduğumda şaşırıyordum. Derslerinde öğretmenlerini şaşırtacak kadar bilgili olan bu ünlü âlimin karnesi çoğu zaman kırıklarla dolu olurmuş. Ama zamanı geldiğinde ne kadar zeki olduğunu ispatlamıştır...

"Einstein konferanslarına hep özel şoförü ile gidirmiş. Yine bir konferansa gitmek üzere yola çıktıkları bir gün şoförü Einstein'a; "Efendim, uzun zamandır siz konuşmanızı yaparken ben de arka sıralarda oturup sizi dinliyorum ve neredeyse söyleyeceğiniz her şeyi kelimesi kelimesine biliyorum" demiş.

Einstein gülümseyerek ona ŞÖYLE BİR bir teklifte bulunmuş:

"Peki, şimdi gideceğimiz yerde beni hiç tanımıyorlar. O halde bugün palto ve şapkalarımızı değiştirelim, benim yerime sen konuş, ben de arka sırada seni dinlerim." Şoför, gerçekten çok şahane ve başarılı bir konuşma yapmış ve sorulan bütün soruları doğru cevaplamış. Tam yerine oturacağı sırada bir kişi, o güne kadar konferansta sorulmamış ağır bir fizik sorusu sormuş. Şoför, hiç duraksamadan soruyu soran kişiye dönüp: "Böylesine basit bir soruyu sormanız gerçekten çok garip" demiş. Sonra da salonun arkasında oturan Einstein'ı işaret ederek şöyle devam etmiş: "Şimdi size arka sırada oturan şoförümü çağıracağım ve sorduğunuz soruyu, göreceksiniz, o bile cevaplayacak." Sonuç mu?

Yaratıcı olmak ya da olmamak

Yaratıcı düşünme becerisini kazanmanın en etkili yolu çevrenizde yaratıcı diye nitelendirdiğiniz, düşünceleriyle sizde hayranlık uyandıran veya size "benim niye aklıma gelmedi" dedirtebilen kişileri gözlemlenmek ve onların yöntemlerini keşfetmektir. Yaratıcı kişileri gözlemlediğimizde belki de daha önce hiç farkına varmadığımız bir şeyi fark edeceğiz; hepsinde bulunan kişilik özelliklerini... Bu kişiler genellikle meraklı, problemleri araştıran, karşısına çıkan tehditleri fırsata dönüştüren, iyimser, yargılayıcı, hayalperest, kolay pes etmeyen ve çalışkan kişiler olarak göze çarpıyorlar. Bu kişilik özelliklerini içinde barındıran **ortak davranışlar** ise şu şekilde sıralanabilir:

- **Başkalarından farklı düşünmek:** Yaratıcılığı gelişmiş insanların en önemli davranış özelliği kendilerine duydukları güvendir.

- **Yargıyı geciktirmek:** Fikirleri yargılamadan değerlendirmek. İnsanlar genellikle düşünceleri değerlendirmeden yargırlar, bir sistematığın içine yerleştirme ve sınıflandırma eğilimi taşırlar ve çoğu zaman bunu farkında olmadan yaparlar.

- **Esnek düşünmek:** Kurallar, sınırlar ve prensipler olmadan düşünürler. Kesin siyahları ve beyazları yoktur. Grileri hayatın her alanında çok kullanırlar ve esneklerdir.

- **Spontanlık:** Hızlı düşünerek bir anda pek çok fikrin mantık süzgecinden geçmeden ortaya çıkmasını sağlarlar.

- **Sentez yapmak:** Birtakım kavram, düşünce ve sembollerini hayal gücünü kullanarak birbirleriyle ilişkilendirip yeni, yaratıcı ve farklı sonuçlar elde edebilmek. Ne kadar çok sentez yapılırsa o kadar çok yaratıcı fikir ortaya çıkar.

Şimdi sizlerle basit ve yaratıcı fikirlerle günlük objeleri bir araya getiren, yaratıcılık özelliklerini kendinde barındıran bir sanatçıyı tanıtmak istiyoruz.

*Günlük objeler,
basit çizgiler,
yaratıcı fikirler..*

Ekvador'lu sanatçı **Javier Perez**, günlük hayatta sıkça kullandığımız günlük objeleri basit çizgilerle birleştirerek oldukça yaratıcı ve şaşırtıcı kompozisyonlar ortaya çıkardı.

Bu tarz çizim kompozisyonlarının en etkileyici tarafı, tek başına hiç bir sanatsal değeri olmayan iki şeyin, yani günlük objelerin ve çizgilerin, yaratıcılıkla bir araya getirildiğinde etkileyici sanat eserleri ortaya çıkarabilmesi.

Perez'in çizimlerinin tümü, günlük hayatımızda yaptığımız her işe az da olsa yaratıcılık kattığımızda neler olabileceğine dair ilham verici nitelikte. Ayrıca, Perez'in çizimlerinin basitliği, çocukken ne kadar yaratıcı işler ortaya çıkardığımızın ve yaratıcılığımızın zamanla nasıl köreldiğinin kanıtı gibi.

Perez'in bu çalışmasının diğer bir etkileyiciliği de **kolay ulaşılabilir** olmasından kaynaklanıyor. Kompozisyonların hepsinde üzüm, enjektör, defter spirali gibi kolay ulaşılabilir nesnelere ve çizim yapılabilecek basit bir kalem kullanılmış.

Yani şu an bu yazıyı okuduğunuz yerde bulunan herhangi bir obje, kalem, kâğıt, telefonunuzun kamerası ve biraz da yaratıcılıkla bu kompozisyonları sizin de yapabilmemiz mümkün. Tek yapmanız gereken sınırlarınızın biraz dışına çıkmak, bakış açınızı biraz daha genişletmek ve etrafınızdaki nesnelere farklı bir gözle bakabilmek.

Öğrencilerimizden benzer yaratıcılık çalışması

Küçük Yaratıcı Yazarlar

Çocuklarımız, 1.sınıfta okuma yazmayı öğrendiklerinden itibaren yaratıcı yazılar yazma konusunda bol bol egzersizler yapmaktadırlar. Onlara farklı kelimeler verilerek, hikayeler oluşturmaları istenmektedir. Ayrıca ders sırasında okudukları hikayeleri yarıda kesip, hikayenin sonunu onların yaratıcılarını kullanarak tamamlamalarını istiyoruz.

Yaratıcı Anne Babalara öneriler:

Evdeki atık malzemeleri lütfen saklayın, çünkü bir ayakkabı kutusu bir hazine sandığına dönüşebilir. Çocuklarınızla kurduğunuz iletişim her yerde olduğu gibi yaratıcılıkta da başrolde oynuyor. Yapılan araştırmalar, anne babaları ile duygu ve düşüncelerini paylaşabilen çocukların daha yaratıcı bireylere dönüştüğünü gösteriyor.

Gazete ve dergilerdeki bilim ve sanat etkinliklerini birlikte takip edin. Çok okunan kitap ve yazarlar hakkında birlikte bilgi toplayabilirsiniz.

Aile oyunları, çocuğunuzun ve sizin spontanlığınızı arttıracak ve yaratıcılığınızı geliştirecektir.

Ailenizde ve etrafınızda yaşanan problemler hakkında görüş alışverişinde bulunun, çünkü yaratıcılık aynı zamanda problem çözmektir. Haberleri beraber takip edin, etrafta olan bitenleri biliyor olmak, yaratıcılığı geliştirecektir.

Birlikte bulmaca, sudoku, go ve benzeri oyunları oynayın.

Çocuğunuzun günlük tutmasını destekleyin çünkü yazmak yaratıcılığı geliştirir.

Birlikte mutfağa girin, birşeyler pişirin ve tarifler oluşturun. Bu ikinizin birebir geçirdiği zaman hem onun kendisini özel hissetmesini hemde yaratıcılığını arttıracaktır. Ve son önerimizi de sizlerle paylaşalım:

Yaratıcılığı ve üretkenliği arttırmak için "Yürüyüş"

Yorgun düştüğünüzde ya da yaratıcılığınızın köreltiğini düşündüğünüzde, bu durumla baş edebilmek için yürüyüş yapmak belki de o kadar klişe bir öneri değildir. Yapılan araştırmalar, özellikle açık alanda yapılan uzun yürüyüşlerin yaratıcılığınızı arttırmak konusunda oldukça etkili olduğunu gösteriyor.

2008 yılında *Psychological Science* dergisinde yayınlanan bir araştırma, açıkavada olmanın ve doğayla etkileşimin üretkenliği arttırdığına dikkat çekiyor. *University of Kansas* ve *University of Utah'ta* yapılan yeni bir araştırma ise, doğada vakit geçirmenin yaratıcılık üzerinde de benzer etki yaptığını gösteriyor. Araştırma, fit ve yaş ortalaması 28 olan, 56 kişiyle yapılmış küçük çaplı bir araştırma olsa da, sonuçlar oldukça ilginç. Katılımcılardan sözcük çağırımı ve yetenek testine girmeden önce bir ya da iki gün boyunca yürüyüş yapanların, yapmayanlara göre her iki testte de daha iyi sonuçlar çıkardığı görülmüş.

Araştırmacılara göre, yaratıcılığı ve üretkenliği arttırmada hareket etmek kadar, doğayla etkileşimin de etkisi var. Altı çizilen bir diğer nokta ise, katılımcıların yürüyüş esnasında teknolojik cihazlarını yanlarına almamış olmaları.

Fikir üretmediğiniz ya da tıkanıp her an bir iki gün ortadan kaybolmanız mümkün olmasa da; biraz dışarı çıkmak, yaratıcılığınız, konsantrasyonunuz ve üretkenliğiniz üzerinde olumlu etki yapacaktır.

İş yerinde zorlandığınızda, ofis çevresinde bir yürüyüşe çıkmak, öğlen aralarında en yakın parkı ziyaret etmek de iyi bir fikir olabilir.

KAYNAKÇA:

- Ergenlikten yetişkinliğe grup çalışmaları - Prof.Dr Betül Aydın
- www.uplifters.com
- www.uludağ_sözlük.com

